

Толмачова І.Г. Роль відкритих онлайн-курсів у формуванні медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи / І.Г. Толмачова // The XVIII International Science Conference «Perspective directions for the development of science and practice», June 14-16, Athens, Greece, 2021. P. 133–135.

У статті розглянуто вплив онлайн-курсів на формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи. Відзначено, що масові відкриті онлайн-курси мають освітній, виховний, науковий потенціал, сприяють безперешкодному доступу до навчання, активній взаємодії з медіазасобами, онлайн-платформами, тим самим формуючи медіакомпетентність майбутніх учителів початкової школи як прерогатива в умовах інформатизації.

Ключові слова: медіакомпетентність, онлайн-курси, медіазасоби, майбутні учителі.

XVIII Международная научно-практическая конференция «Perspective directions for the development of science and practice»

Педагогіка

РОЛЬ ВІДКРИТИХ ОНЛАЙН-КУРСІВ У ФОРМУВАННІ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Толмачова Ірина Георгіївна

викладач

**Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний
коледж Луганського національного університету**

імені Тараса Шевченка»

irina-shevyreva@mail.ru

Модернізація змісту освіти вимагає від майбутніх учителів початкової школи абсолютно нових підходів, технологій навчання молодших школярів. У першу чергу, це пов'язано з масовим упровадженням у систему освіти медіазасобів, без яких сьогодні унеможлиблюється процес засвоєння учнями базових знань, умінь. Відповідно, кожен учитель має бути медіакомпетентним професіоналом своєї справи, грамотно підходити до реалізації освітніх завдань в умовах медіатизації; систематично апробувати різноманітні онлайн-сервіси, комп'ютерні програми, месенджери, пошукові системи для того, щоб учні початкової школи з інтересом та зацікавленістю опановували навчальним матеріалом, змогли усвідомити освітній потенціал гаджетів та адаптуватися до викликів ХХІ століття. Для цього, вчитель має постійно знаходитись у

науковому пошуку, систематично підвищувати інтелектуальний рівень знань, удосконалювати навички роботи з медіазасобами, винаходити нові форми взаємодії з учасниками освітнього процесу через електронні платформи, онлайн-сервіси та інші додатки, які пропонує нам сучасний онлайн-простір. Так, у процесі професійної підготовки корисними для майбутніх учителів стануть онлайн-курси, контекст яких дозволить ознайомитися з сучасними освітніми нововведеннями, зокрема, актуальні підходи навчання молодших школярів, особливості використання медіазасобів у закладах загальної середньої освіти, тим самим формуючи медіакомпетентність майбутніх учителів початкової школи як важливу рису фахівця нової генерації. Отже, *метою нашої розвідки* є виокремлення та характеристика онлайн-курсів, їх вплив на формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи.

З метою ґрунтовного викладу матеріалу слід звернутися до трактування поняття «онлайн-курс». Дослідник А. Андрєєв підкреслює, що онлайн-курси (Інтернет-курси) є актуальними під час очного, дистанційного, змішаного навчання, сприяють ознайомленню слухачів з ключовими освітніми тенденціями та мають наступний цикл навчання: спілкування, опанування матеріалом (здебільшого це нарративний виклад), контроль (рефлексія) знань (тести або інші практичні завдання, типу співвіднесіть твердження тощо) [1]. Такий цикл, на нашу думку, є доречним, аби майбутні фахівці опанували компетенціями у галузі медіа.

Аналогічної думки дотримується А. Горожанов, який вважає, що відкриті онлайн-курси – це багатопланова структура з наступними блоками навчання: основний план, що включає теоретичний та демонстраційний матеріали; вокабулярний інтерфейс (ключові терміни теми); кейс запитань [2, с. 100]. На нашу думку, використання онлайн-курсів у процесі навчання майбутніх учителів є доречним для формування в них медіакомпетентності, по-перше, здобувачі освіти на теоретичному рівні опановують матеріалом; по-друге, відбувається рефлексія знань; по-третє, підвищується рівень професійної самоосвіти, формується позитивна мотивація до педагогічної діяльності в умовах цифровізації, удосконалюється педагогічна майстерність та обізнаність щодо ключових питань навчання й виховання молодших школярів. Слід зазначити, що сучасний освітній онлайн-простір пропонує низку відкритих онлайн-курсів, контекст яких дозволить сформувати медіакомпетентність майбутніх учителів початкової школи.

Цікавими для здобувачів освіти у процесі фахової підготовки стануть відкриті онлайн-курси «Prometheus». До уваги майбутніх учителів представлено актуальні теми з різних галузей наук. Зокрема, в розділі «ІТ» можна пройти курси з тем: «Основи програмування», «Основи тестування програмного забезпечення», «Основи інформаційної безпеки», «Візуалізація даних», «Машинне навчання», «Базовий відеомонтаж» [3] тощо. Як бачимо, онлайн-курси дозволять слухачам опанувати не лише теоретичними знаннями в галузі медіа, а й удосконалити практичні уміння, навички роботи з комп'ютерним

забезпеченням, що надзвичайно необхідно сучасному вчителю в умовах медіатизації освіти.

Також, до уваги майбутніх фахівців пропонуються курси студії онлайн-освіти «EdEra». Здобувачі вищої освіти зможуть пройти цікаві, корисні, актуальні теми та сфокусувати увагу на особливості інформатизації освіти (інтерактивний онлайн-курс із дизайну презентацій у PowerPoint; «Ключові уміння 21-го століття» тощо) та реалізувати головні концептуальні засади курсів в майбутній професійній діяльності [4].

Конструктивним є освітній проект «На урок» [5]. У межах даного проекту здобувачі освіти можуть стати учасниками вебінарів («Активізація та зосередження уваги учнів покоління Z», «Особистий професійний блог вчителя: дизайн, контент, просування», «Реалізуємо змістову лінію «Досліджуємо медіа» в початкових класах НУШ: практичні поради для вчителя» тощо), конференцій («Інтернет-ресурси в навчальному процесі», «Проектні методи навчання» тощо). Крім цього, майбутні фахівці мають змогу розмістити власні освітні напрацювання, поділитися досвідом з педагогами та провідними вчителями-практиками Нової української школи, які спрямовують власний педагогічний потенціал на формування в учнів інформаційно-цифрової компетентності. Уважаємо, що створення авторських медіапродуктів є запорукою формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи, оскільки відбувається інтеграція компетенцій (знання, уміння, навички в галузі медіа) та індивідуальних рис особистості майбутніх фахівців (майстерність, вмотивованість, наполегливість, креативність, критичне мислення), що дозволяє уміло застосувати комп'ютерні програми, онлайн-сервіси, месенджери для реалізації професійних завдань.

Особливої уваги заслуговують онлайн-платформи, зокрема, «Всеосвіта» [6] та «Освіторія» [7], завдяки яким здобувачі освіти можуть ознайомитися з новинами в галузі освіти, актуальними тенденціями, нововведеннями. Для майбутніх учителів важливо бути поінформованими щодо ключових питань навчання й виховання молодших школярів, а також особливостей викладання, зокрема, в закладах загальної середньої освіти; визначати професійні пріоритети та слідкувати за станом інформатизації освітнього процесу.

Уважаємо, що запровадження в практику підготовки майбутніх учителів початкової школи відкритих онлайн-курсів має свої освітні позитивні тенденції:

- індивідуалізація навчання;
- розвиток компетенцій професійного рівня здобувачів освіти;
- адаптація майбутніх учителів до діджиталізації освіти;
- створення сучасного освітнього підґрунтя для самоосвіти майбутніх фахівців, опанування знаннями з різних галузей наук;
- удосконалення умінь, навичок щодо роботи з онлайн-сервісами, їх інтерфейсом (прикладом, знаходження курсу в пошуковій системі, реєстрація, робота з налаштуваннями курсу тощо);
- обмін педагогічним досвідом;
- рефлексія знань майбутніми вчителями (прикладом, створення авторських медіапродуктів як результат завершення курсу тощо).

Слід відзначити, що масові відкриті онлайн-курси мають освітній, виховний, науковий потенціал, сприяють безперешкодному доступу до навчання, активній взаємодії з медіазасобами, онлайн-платформами, тим самим формуючи медіакомпетентність майбутніх учителів початкової школи як прерогатива в умовах інформатизації.

Список літератури

1. Андреев А. Оценка качества онлайн-курсов. Территория науки. 2015. № 1. С. 20–26.
2. Горожанов А. Многоплановость как параметр онлайн-курса. Вестник Московского государственного лингвистического университета. Образование и педагогические науки. 2021. № 1 (838). С. 100–109.
3. Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/> (дата звернення 08.06.2021 р.).
4. Онлайн-курси «EdEra». URL: <https://www.ed-era.com/courses/> дата звернення 08.06.2021 р.).
5. На урок. Освітній проект. URL: <https://naurok.com.ua/conference/personal> (дата звернення 08.06.2021 р.).
6. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/news/feed> (дата звернення 09.06.2021 р.).
7. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/ru/news/> (дата звернення 09.06.2021 р.).